

HØRINGSUTTALELSE FRA STIFTELSEN DANSE- OG TEATERSENTRUM

I forbindelse med Familie- og kulturkomiteens behandling av Prop nr 1 (2020- 2021):

- **kapittel 320, Norsk kulturråd**
  - **post 55 Norsk kulturfond**
  - **post 74 Tilskudd til organisasjoner og kompetansesentre m.m**
  - **post 75 Tilskudd til litteraturhus, kunstscener og kompanier m.m,**
- **kapittel 323 Musikk og scenekunst, post 70**
- **kapittel 329, Arkivformål, post 78**

Danse – og teatersentrum er av den oppfatning av at budsjettforslaget for 2021 innebærer en prisverdig start for å løfte særlig dans men også øvrig fri scenekunst allerede fra 2021 i påvente av den bebudete scenekunststrategien som er utsatt til 2021 i lys av Covid 19. I tillegg innehar budsjettet strukturelle og dyptgripende endringsforslag som på noen områder anser som problematiske, også fordi spørsmålet om hva Norsk kulturråds rolle og mandat defineres gjennom disse forslagene uten en større politisk diskusjon. Det gjelder særlig utviklingen av direktoratslinjen i kulturrådet, og dermed også samspillet mellom kulturrådet og kulturdepartementets overordnede politikkbygging. Hva Norsk kulturråd er, forstått som administrasjon/direktorat og fond, er svært forvirrende for mange aktører og trenger en tydeligere strukturell avklaring.

Kap 320 Norsk kulturråd, post 55 Norsk kulturfond – styrkes med 20 mill.

Danse- og teatersentrum anser Norsk kulturfond med sin autonomi og sitt fagfelleinstitutt som den viktigste tilskuddsinstansen for fri scenekunst i Norge. Fri scenekunst samler mange ulike kunstnerskap og aktører innen ulike kunstneriske uttrykksformer i scenekunstfeltet, og tilskudd fra kulturfondets ordninger er helt avgjørende for den kunstneriske utviklingen i feltet. Presset på kulturrådets tilskuddsordninger, og særlig prosjektstøtteordningen er stort og økende. Danse- og teatersentrum vil understreke behovet for en betydelig økning av fondet nå også i lys av Covid 19, hvor tilbakemeldingene fra feltet om hvor viktig det nettopp nå er å holde kompaniene og kunstnerne i produksjon og aktivitet også finansiert av de ordinære tilskuddsordningene i tillegg til behovet for særskilte kriseløsninger.

DTS foreslår en styrking av Norsk kulturfond post 55, kap 320 med 20 millioner kroner for 2021.

Kap 320, post 74 Organisasjoner og kompetansesentre m.m og post 75 Tilskudd. Til litteraturhus, kunstscener og kompanier.

I budsjettforslaget vekkes den gamle post 74 som var underlagt den såkalte styringsdialogen mellom departementet og kulturrådet til live, ved at vel 130 – altså flere ulike typer virksomheter flyttes fra post 78 sammen med ca halvparten fra kulturfondet til den «nye» post 74. Kulturrådet foreslo selv etter en nøye gjennomgang av hvert enkelt, en overflytting av 37 slike tiltak som tidligere lå under fondets fagfelleinstitutt. For mange tiltak kan overføringen selvsagt være svært positiv, som for eksempel for de 11 regionale kompetansesentrene for dans som løftes inn på statsbudsjettet gjennom plassering på denne posten, noe vi ser som et svært viktig og positivt grep for dans, men også for øvrig fri scenekunst. Vi er i dette perspektivet svært glade for den påplussingen som kommer også Danse- og teatersentrum og Danseinformasjonen til del i denne første satsingen.

Men - med denne massive overflyttingen av tiltak oppstår det også et større strukturelt grep som vi stusser over ikke har vært tatt opp med de enkelte tiltakene det gjelder, det gis kun en generell

begrunnelse, og det har ei heller vært drøftet overordnet politisk i perspektiv av hvilken utvikling av Norsk kulturråds direktoratslinje dette forslaget innebærer. Posten vil være underlagt Stortingets styringsrett, og det er bra, men nettopp i lys av den lukkede prosessen som har foregått, anmoder vi derfor Stortinget om å være lydhøre for synspunktene som kommer frem nå fra tiltakene som det foreslås å flytte på.

Danse- og teatersentrum er ett av tiltakene som foreslås overført fra kap 323 Musikk og scenekunst, post 78 til kap 320, post 74. Her henviser vi til høringsnotatet fra Norwegian Arts Abroad der vi sammen med Music Norway, Norla, OCA og Norwegian Crafts ber om at forslaget om å overføres fra post 78 til post 74 reverseres.

Danse- og teatersentrum har de senere år ventet på scenekunststrategien som vil legge føringer for hvilken retning regjeringen mener norsk scenekunst skal ta, hvilke tiltak, finansieringsordninger og strukturer som skal ivareta produksjon og formidling av scenekunst, herunder også scenekunst for barn og unge, publikumsutvikling og mangfold. Sentralt for oss sammen med CREO, Norske Dansekunstnere, Danseinformasjonen og Norsk Skuespillerforbund har det vært avgjørende å få på plass en «flerårig og søkbar ordning for minimum 5 år av gangen og som skal gi tilskudd til produksjons- og driftsmidler for etablerte kompanier. Som en del av utformingen av ordningen, må det tas stilling til hvilke søknadskriterier som skal gjelde. Blant annet må det avklares hvem som kan betegnes som et etablert kompani og hvilke kriterier som ligger til grunn for en slik vurdering. Det må avklares hvilke kunstneriske meritter kompaniene skal vurderes etter og hvilke forretningsmessige egenskaper som må innfris. Vi ser det som essensielt at både kunstneriske og forretningsmessige aspekter vektlegges når kompaniene søker ordningen. Både utviste og iboende kunstneriske potensialer, samt kompanienes utviste evne markeds- og publikumsutvikling må bli en del av kravene som stilles under den nye ordningen»

Når departementet henviser til det pågående arbeidet med den bebudete scenekunststrategien som er utsatt til 2021, slutter vi oss til budsjettets forslag om at det er viktig allerede nå å starte et løft for dansefeltet, inklusiv øvrig fri scenekunst. Herunder er vi positive til at regjeringen anerkjenner at etablerte kompanier har behov for en langsiktig og forutsigbar finansiering, i tråd med anmodningsvedtak nr 201 fra 12 desember 2017: «*Stortinget ber regjeringen i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2018 legge fram en vurdering av situasjonen for det frie scenekunsthellet, inkludert erfarne grupper som mottar støtte fra Norsk kulturfond, og grupper som får eller har fått støtte over kap. 323 post 71 og 78, og hvordan disse kan sikres forutsigbarhet.*» Et vedtak som også ligger til grunn for arbeidet med en ny scenekunststrategi. Vi leser grepet med å plassere to scenekunstkompanier på post 75 som bekreftelse på at en ny ordning for etablerte kompanier er på vei. Vi ser imidlertid at dette grepet utfordrer det viktige armlengdeprinsippet, og vi ønsker en videre prinsippdiskusjon om hvordan armlengdeprinsippet kan ivaretas. Vi foreslår at Stortinget fatter følgende anmodningsvedtak:

Stortinget ber om at en egen ordning for etablerte kompanier utformes snarest i løpet av 2021 og i dialog med bransjen, slik dette er skissert i «krav om langsiktig finansiering av ikke-institusjonell scenekunst undertegnet av Creo, Norske Dansekunstnere, Norsk Skuespillerforbund, Danseinformasjonen og Danse og teatersentrum 16 september i år, og sendt kulturministeren og Stortinget. Avsetning til en slik ordning kan vurderes i forbindelse med revidert budsjett i 2021.

Kapittel 323 Musikk og scenekunst, post 70

Det er bemerkelsesverdig at Kulturdepartementet går videre med forslaget om å avvikle ordningen med faste fordelingsnøkler, uten at dette ble gjort rede for i kommuneproposisjonen eller på andre måter er lagt frem til grundig vurdering for Stortinget. I likhet med NTO er Danse- og teatersentrum kritiske til forslaget om å avvikle faste fordelingsnøkler. Dette bidrar til å skape usikkerhet i den nasjonale infrastrukturen som er bygget opp over tid for teater og danse institusjonene, men også for

tiltak på det frie scenekunstheltet, som Grenland Friteater, som har en finansiering over flere forvaltningsnivåer etter en fordelingsnøkkel på 40/60. Denne modellen har vært sett på som en hensiktsmessig modell med potensiale for kompanier som virker i ulike regioner og som bidrar til utvikling også for infrastrukturen innen fri scenekunst.

Vi ber derfor Stortinget om å reversere oppsigelsen av faste fordelingsnøkler og heller stimulere til utvikling av disse i retning av finansieringsmodell Grenland Friteater har hatt.

Kapittel 329, Arkivformål, post 78.

Overordnet mål om å ta vare på og formidle norsk kulturarv står sentralt i dette kapitlet. Som kulturarv er det digitale Scenewebarkivet en unik kilde til kunnskap om scenekunstens samtid og fortid, og viktig for forskning og historiefremstilling. Scenewebarkivet er i tillegg en del av infrastrukturen i Norge som kulturnasjon og demokrati, i tråd med St melding «Kulturens kraft» syn på at kunsten er en del av det norske yringsrommet hvor Scenewebarkivet er en kilde til våre sceniske yringer slik disse har utviklet seg både innenfor institusjonene og fri scenekunst. Det langsiktige samarbeidet Scenewebarkivet har med Nasjonalbiblioteket sikrer en velfungerende dokumentasjonsforvaltning og arkivering av scenekunstheltet både for institusjoner og fri scenekunst på nasjonalt nivå. I tillegg innebærer dette et spennende og nyskapende samarbeid mellom en stor nasjonal institusjon og en liten fri stiftelse hvor begge parter er avhengig av hverandres kompetanse i henhold til oppbyggingen av et digitalt arkiv og digital formidling. I lys av den pågående pandemien, har Scenewebarkivet intensivert sin betydning på mange nivåer, nasjonal og internasjonal interesse har økt, oversettelsesarbeidet og registreringsarbeidet har potensiale til å gi flere frilansere trygge oppdrag i en tid der arbeidsoppgaver i kulturfeltet er svært redusert grunnet de pågående smittepåbud og råd.

Vi ber nå Stortinget løfte Scenewebarkivet inn med egen plass på kapittel 329, post 78, med 1 million kroner i tråd med statsstøttesøknaden vår for dette tiltaket.

Oslo 15.10.2020

Stiftelsen Danse- og teatersentrum

Peder Horgen, styreleder

Tove Bratten, direktør